

Francovic-principen bör gälla även när landets högsta domstolar dömer fel, anser generaladvokat

Statens skyldighet att ersätta enskilda för skada som de orsakats genom överträdelse av gemenskapsrätten gäller även när ett lands högsta domstolar har dömt fel. Det skriver generaladvokaten Léger i ett förslag till dom, där han preciserar den så kallade Frankovic-principen på ett sätt som skulle få konsekvenser för bland annat svensk skadeståndsrätt.

Målet rör en professor vid universitetet i Innsbruck som ansökt om tjänsteårstillägg med hänvisning till 15 års tjänstgöring vid olika europeiska universitet. Ansökan avslogs med motiveringen att bara hans år vid österrikiska universitet räknades. Han överklagade till landets högsta förvaltningsdomstol och påpekade att beslutet stred mot EG-fördragets regler om fri rörlighet, men förlorade även där. Till saken hör att domstolen ansåg sig kunna avgöra målet utan att inhämta EG-domstolens besked om hur EG-rätten skall tolkas.

Professorn stämde då österrikiska staten i en domstol för tvistemål och krävde skadestånd med motiveringen att förvaltningsdomstolens dom strider mot direkt tillämpliga gemenskapsbestämmelser. Staten bestred yrkandet. För det första, hävdade den, hade förvaltningsdomstolen inte gjort fel, och för det andra kan ett avgörande från en högsta domstolsinstans under alla förhållanden inte ge upphov till skadeståndsskyldighet. Det är nämligen av rättssäkerhetsskäl nödvändigt att tvister är slutligt avgjorda i och med att de prövats i högsta instans.

Så hamnade målet ändå i EG-domstolen, där generaladvokaten Léger nu har givit sitt förslag till dom. Léger konstaterar att alla medlemsstater erkänner statens skadeståndsansvar för domstolsväsendets agerande, även om omfattningen av detta ansvar varierar. I några länder blir staten till exempel skadeståndsskyldig enbart för *vissa typer* av fel från domstolarnas sida. Men det är bara i Österrike och i Sverige som statens ansvar är begränsat till fel som begås av domstolar i lägre instans och där avgöranden av de högsta instanserna undantas.

Av detta drar generaladvokaten slutsatsen att principen om statens ansvar även för fel begångna av de högsta domstolarna är en allmän gemenskapsrättslig princip, och han finner inga skäl för varför den inte skulle tillämpas även när de överträder gemenskapsrätten. Han slår också med eftertryck fast att Österrikes högsta förvaltningsdomstol gjorde fel när den nekade professorn tjänsteårstillägg. Kerstin Ahlberg

Mål nr C-224/01, Gerhard Köbler mot Österrike, generaladvokatens förslag till dom den 8 april 2003